

16. TTI İZMİR

Turizm Verileri Raporu

ARALIK 2022

TURSAB AR-GE DEPARTMANI

TÜRSAB MOBİL UYGULAMAMIZ YAYINDA

Birliğimizin dijital dönüşümünün bir parçası olarak hayata geçirilen,
TÜRSAB hizmetlerimize en kolay ve en hızlı şekilde
ulaşmanızı sağlayacak TÜRSAB Mobil Uygulamamız yayında!

**TÜRSAB ONLINE,
TÜRSAB KART,
PLAKA SORGULAMA,
PLAKA DURUM BİLDİRİMİ,
DİJİTAL DOĞRULAMA
SİSTEMİ, QR KOD İLE
DOĞRULAMA VE
ÜYE ACENTA SORGULAMA
GİBİ, ÜYELERİMİZE VE
TÜKETİCİLERE YÖNELİK
BİRÇOK HİZMETİMİZE,
MOBİL CİHAZLARINIZ
ÜZERİNDEN KOLAYLIKLA
ERİŞİM SAĞLAYABİLİR,
İŞLEMLERİNİZİ
PRATİK BİR ŞEKİLDE
GERÇEKLEŞTİREBİLİRSİNİZ.**

Üye ve kullanıcılarınıza fayda ve zaman sağlayacak TÜRSAB Mobil Uygulamamızı
Google Play Store ve Apple Store'dan ücretsiz olarak mobil cihazlarınıza indirebilirsiniz.

Turizm Sektörünün Değerli Temsilcileri,

Türkiye’de turizm fuarcılığında önemli bir yapı taşı olan, ülkemiz ve turizm bölgelerimizin tanıtımında büyük bir misyon üstlenen TTI İzmir Uluslararası Turizm Ticaret Fuar ve Kongresi, 8-10 Aralık 2022 tarihlerinde 16’ncı kez kapılarını açıyor. Yine bu önemli fuarımızla eş zamanlı olarak açılacak ve 11 Aralık 2022

tarihine kadar sürecek olan 2. TTI OUTDOOR İzmir - Kamp Karavan Tekne Outdoor ve Ekipmanları Fuar’mızın ise alternatif turizm çeşitlerinin tanıtımı ve pazarlanması noktasında çok önemli bir işlev üstlendiğine inanıyorum. Bu kapsamda fuarın hayata geçmesinde önemli katkıları olan kıymetli partnerlerimiz İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İZFAŞ’a teşekkürü borç biliyorum.

50 yılı geride bırakan bir Birlik olarak, turizm sektörünün daha umutlu ve yüksek beklentilerle gireceğine inandığımız 2023 yılında da toplam 6 farklı fuar organizasyonu gerçekleştirmeyi planlıyoruz. Yeni dönemde bölgesel ve destinasyon bazlı tanıtıma katkı sunacak fuar organizasyonlarını hayata geçirmeye ise özel bir önem veriyoruz.

Yeni dönemin dinamiklerini dikkate alarak yepyeni vizyon ve yeniliklerle düzenlediğimiz ve sektörümüze güç katacağına inandığımız fuarlarımızın sektörümüze hayırlı olmasını diliyor, tüm meslektaşlarımızı, iş ortaklarımızı, tedarikçilerimizi ve halkımızı bu organizasyonlarımıza bekliyoruz.

Firuz B. Bağlıkaya

TÜRSAB Başkanı

TTİ İZMİR

ULUSLARARASI TURİZM TİCARET FUAR VE KONGRESİ

Bu yıl 8-10 Aralık tarihleri arasında 16. kez kapılarını açan Uluslararası Turizm Ticaret Fuar ve Kongresi - TTI İzmir; T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve T.C. Ticaret Bakanlığı himayelerinde, İzmir Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği

(TÜRSAB) ve İzmir Fuarçılık Hizmetleri Kültür ve Sanat Etkinlikleri A.Ş. (İZFAŞ) ortaklığıyla fuarizmir'de düzenleniyor.

Fuarın destekçileri arasında İzmir Ticaret Odası, İzmir Vakfı ve Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği (TTYD) ve KOSGEB yer alıyor. Fuarın hava yolu sponsorluğunu ise Türk Hava Yolları üstleniyor.

Yerel, ulusal ve uluslararası turizme katkı sağlamayı hedefleyen TTI İzmir Fuarı; tüm dünyadan önemli turizm ve seyahat şirketlerinin buluşmasına olanak sunuyor.

Uluslararası turizm aktörlerini buluşturan ve bugüne kadar Travel Turkey İzmir Fuar ve Kongresi adı altında düzenlenen organizasyon, bu yıl Uluslararası Turizm Ticaret Fuar ve Kongresi (TTİ İzmir) adıyla gerçekleştiriliyor.

TÜRKİYE'DE BİR İLK OLAN SANAL FUAR BÜYÜK İLGI ÇEKMIŞTİ

2020 yılı Aralık ayında düzenlenmesi planlanan ancak Covid-19 pandemisi dolayısıyla 2021 yılı Şubat ayında sanal olarak düzenlenen ve turizm sektörüne Türkiye'de bir ilki yaşatarak oldukça ilgi gören 14. Travel Turkey İzmir Digital, üç günde 1 milyon 889 bin 658 tıklanma ve etkileşim sayısına imza atmıştı. Tüm dünyadan tek bir tıkla oluşturulan online randevularda toplam 750 "B2B" ikili iş görüşmesi yapılırken; fuara 80 ülkeden 2 bin 134 profesyonel ziyaretçi, 15 ülkeden 120 katılımcı ve 256 satın almacı katılmıştı.

İLK "HİBRİT" TURİZM FUARI

Pandemi sürecinde Şubat 2021'e ertelenen ve sanal olarak gerçekleştirilen fuarın ardından düzenlenen 15. Travel Turkey Fuarı, 2-4 Aralık 2021'de düzenlendi. Türkiye'nin ilk "hibrit turizm fuarı" olarak 15. kez

gerçekleştirilen fuar ile yeni bir ilke daha imza atılmış oldu. Fuarizmir A ve B hollerinde fiziksel olarak gerçekleşen fuar aynı zamanda www.travelturkeyexpo.com adresi üzerinden, ziyaretçi kayıt formu doldurularak online olarak takip edildi.

FUARDAKİ ÖZEL BÖLÜMLER

16. TTI İzmir Uluslararası Turizm Ticaret Fuar ve Kongresi, dünyanın dört bir yanından turizm profesyonellerini ağırlıyor, uluslararası katılımcı ve ziyaretçileri yeniden buluşturuyor. Bu yıl **onur konuğu ilin Antalya olduğu** TTI İzmir'de;

ticari ve yatırım fırsatlarının yanı sıra etkinlikler ve söyleşileri de yer alıyor. TTI İzmir'in tecrübesini arkasına alarak doğaseverlerin tüm ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla geçtiğimiz yıl ilk kez düzenlenen "TTI Outdoor" Kamp, Karavan, Tekne, Outdoor ve Ekipmanları Fuarı da 8-11 Aralık 2022 tarihlerinde olmak üzere dört gün boyunca halkın ziyaretine açık olacak.

TTI İzmir; özel olarak oluşturulan "Sağlık Turizmi" ile "Kruvaziyer Turizmi" alanlarıyla da dünya turizm trendlerini fuarizmir'de bir araya getiriyor.

SAĞLIK TURİZMİ ÖZEL ALANI

"Sağlık Turizmi Özel Alanı"nda stantlarıyla yer alacak sağlık kurum ve kuruluşlarının yanı sıra oluşturulan program kapsamında, üç gün boyunca, katılımcı hastane

ve klinikler "Sağlık Turizmi Forum Alanı"nda kendi sunumlarını da gerçekleştirebilecek. Fuarın ana sahnesinde ise 9 Aralık Cuma günü boyunca sağlık turizmi oturumları düzenlenecek. Yurtiçi ve yurtdışından konuşmacılar, bu oturumlarda sağlık turizmi, termal turizm ve wellness turizmi hakkında katılımcı ve ziyaretçileri bilgilendirecek.

KRUVAZİYER TURİZMİ BÖLÜMÜ

Sağlık turizmi dışında bu yıl kruvaziyer turizmi de fuarda yer alan özel bölümlerden biri olacak. "Kruvaziyer Turizmi Bölümü" sektörün önde gelen paydaşlarını buluştururken katılımcılarıyla özel bir oturum da gerçekleştirilecek.

SEYAHAT TEKNOLOJİLERİ TTI TECH'DE

B salonu içerisinde yer alan TTI Tech Sahnesi'nde seyahat teknolojilerine yönelik katılımcılar, kendi sunumlarını gerçekleştirecek. Teknolojinin son yıllarda büyük oranda kullanıldığı alanlardan olan

turizm sektörü, TTI İzmir'de oluşturulan teknoloji alanıyla dünyadaki son gelişmelerden haberdar olma fırsatı bulacak. Dijital dönüşüm online dağıtım ve yeni pazarlara açılma stratejilerinden, oteller için global ödeme platformları ve havayollarında dijitalleşmeye kadar birçok konu, TTI Tech Sahnesi'nde ele alınacak.

TTI OUTDOOR 2. KEZ DÜZENLENİYOR

TTI İzmir Fuarı'nda yer alan alternatif turizm bölümünden doğan ve geçtiğimiz yıl ilk kez düzenlenen TTI Outdoor Kamp, Karavan, Tekne, Outdoor ve Ekipmanları Fuarı bu yıl ikinci kez kapılarını açacak. TTI Outdoor

İzmir, 8 -11 Aralık 2022 tarihleri arasında halka açık olarak düzenlenecek. doğaseverlerin tüm ihtiyaçlarına cevap verecek olan 2. TTI Outdoor'da; kamp, karavan, doğa ve mazera turlarına yönelik malzeme ve ekipmanlar sergilenecek.

DÜNYA TURİZMİNDE SON DURUM

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) tarafından açıklanan verilere göre pandemi öncesi dönem olan 2019 yılında uluslararası seyahat sayısı yüzde 3,8 oranında büyüme

göstererek 1 milyar 466 milyon seviyesine ulaşırken turizm harcamaları ise 1,48 trilyon dolar düzeyine yükselmiştir.

Dünya turizmi, 2020 ve 2021 yıllarında Covid-19 salgını nedeniyle büyük kayıp yaşamıştır. Salgın nedeniyle çok sayıda ülke 2020 yılında sınırlarını uluslararası seyahatlere kapatmıştır. Neredeyse durma noktasına gelen dünya turizminde uluslararası seyahat sayısı 2020 yılında 2019 yılına göre yüzde 73 oranında düşüş göstererek, 409 milyon seviyesine gerilemiştir.

2021'DE KIPIRDANMA YAŞANDI

2021 yılında ise uluslararası seyahat hareketleri, yüzde 4 gibi kısmi bir artışla 446 milyon seviyesine çıkmıştır. Yaşanan bu artışa rağmen uluslararası seyahat sayısı, pandemi öncesi dönem olan 2019 yılının yüzde 69,5 altında kalmıştır.

2022'NİN 9 AYINDA BÜYÜME VAR, 2019 RAKAMLARINA ULAŞILMADI

UNWTO tarafından açıklanan 2022 yılının ilk 9 aylık verilerine göre, uluslararası seyahat sayısı 2021 yılının Ocak-Eylül dönemine göre yaklaşık yüzde 133 oranında büyümeyle 700 milyona yaklaşmış durumdadır. Yaşanan yükselişe

karşın uluslararası seyahat sayısının 2019 yılının ancak yüzde 63'üne ulaşabildiği görülmektedir.

2022 YIL SONU VE 2023 YILI PROJEKSİYONU

UNWTO geleceğe ilişkin projeksiyonunda ise Rusya-Ukrayna arasındaki savaşın neden olduğu ekonomik sıkıntılarla birlikte dünya genelinde artan enflasyona ve enerji fiyatlarına dikkat çekilmektedir.

UNWTO değerlendirmesinde, bu faktörlerin 2022'nin son çeyreği ve 2023 yılındaki turizm büyümesini olumsuz etkileme potansiyelinin altı çizilirken, uluslararası turizm kaynaklı gelirlerin 2022 yıl sonunda pandemi öncesi dönemin yüzde 70 ila yüzde 80'lik kısmına ulaşabileceği yönünde değerlendirilmedi bulunmaktadır.

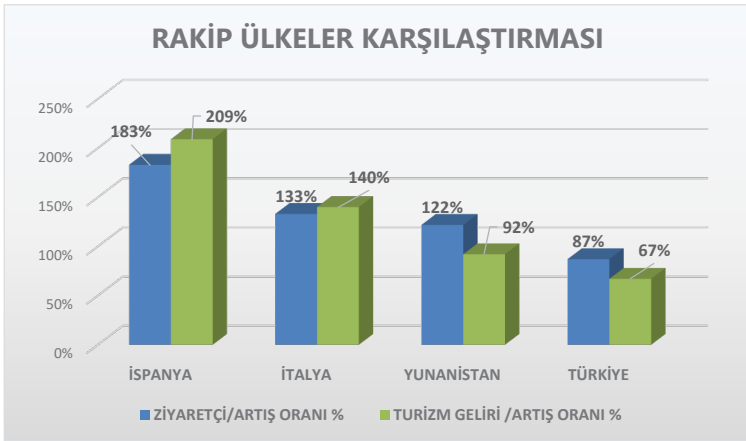
TÜRKİYE VE RAKİP ÜLKELERİN PERFORMANSLARI

2021 yılının Ocak-Aralık ayları arasını kapsayan 12 aylık dönemde ülkemize gelen toplam ziyaretçi sayısı, 2020 yılına göre yaklaşık yüzde 88 oranında artışla 30 milyonu geçmiştir. Bu dönemde yabancı ziyaretçi sayısı, yüzde 94 oranında artışla 24,7 milyon kişiye yükselmiştir. 2021 yılında gelen toplam ziyaretçi sayısı 2019 yılının ise yüzde 41,9 gerisinde kalmıştır.

2022 yılının Ocak-Ekim döneminde ülkemize gelen yabancı ziyaretçi sayısı, 2021 yılının aynı dönemine göre yüzde 88,14 oranında artışla 39 milyon 613 bin

471 kişiye yükselmiştir. Ziyaretçi sayılarındaki bu önemli yükseliş oranlarının pandemi sonrasında oluşan seyahat talebindeki artışa bağlı olduğu görülmektedir. Türkiye, özellikle 2021 yıl sonu itibariyle rakiplerinin genellikle pandemi nedeniyle sınırlarını kapalı tuttuğu dönemler de göz önüne alındığında UNWTO sıralamasında en çok ziyaretçi alan 4'üncü ülke konumuna yükselmiştir.

Buna karşın, 2022 yılına ilişkin ziyaretçi ve turizm geliri artış oranları dikkate alındığında, Türkiye'nin İtalya, İspanya ve Yunanistan'ın gerisinde kaldığı görülmektedir. Söz konusu ülkelerin 2022 yılında ziyaretçi ve gelir bakımından yakaladıkları artış oranları şu şekilde gerçekleşmiştir:

İTALYA: **Ziyaretçi:** %133 Artış – **Gelir:** %140 Artış (Ocak-Ağustos Dönemi)

İSPANYA: **Ziyaretçi:** %183 Artış – **Gelir:** %209 Artış (Ocak-Eylül Dönemi)

YUNANİSTAN: **Ziyaretçi:** %122 Artış – **Gelir:** %92 Artış (Ocak-Ağustos Dönemi)

TÜRKİYE: **Ziyaretçi:** %87 Artış – **Gelir:** %67 Artış (Ocak-Eylül Dönemi)

TURİZM GELİRİ BAKIMINDAN TÜRKİYE’NİN KONUMU

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü verilerine göre; pandemi öncesi dönem olan 2019 yılında kişi başı ortalama turizm harcaması 1.000 dolar seviyesinde bulunurken bu rakam 2021 yılında 1.400

dolara çıkmıştır. Türkiye'nin kişi başı turizm geliri ise dünya ortalamasının çok altında kalmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) turizm gelirlerini revize etmesi sonucunda Türkiye'nin turizm gelirleri belirli oranda yükselmiştir. Revizyon öncesi dönemde 2021 yılı için kişi başı ortalama gelirimiz 834 dolar iken Türkiye İstatistik Kurumu tarafından turizm gelirleri konusunda gerçekleştirilen revizyon sonrasında bu rakam 1028 dolar seviyesine çıkmıştır.

Ancak, Türkiye'nin kişi başı turizm geliri, revize edilmesine rağmen dünya ortalamasının çok daha altında yer almaktadır.

TÜRKİYE TURİZMİ

TÜRKİYE TURİZMİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Önemli ve stratejik bir coğrafi konuma sahip olan Türkiye, ilk çağlardan itibaren gezginlerin rotaları arasında yer aldı.

İlk ve orta çağlarda dini mekanlar ve termal kaynaklarla gezginlerin ilgisini çeken Anadolu topraklarındaki ticaret geçiş yollarında yer alan kervansaraylar bugünkü

otelcilik anlayışına temel oluşturdu.

Osmanlı'nın son döneminde farklı ülkelerle demiryolu bağlantılarının kurulması ve İstanbul'da açılmaya başlayan oteller turizm hareketlerini de geliştirdi. Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra da bu yöndeki gelişmeler devam etti.

İlk kez 1957'de Turizm Bakanlığı'nın tesis edildiği Türkiye'nin turizmdeki yükselişi; 1972'de yürürlüğe giren 1618 sayılı Türkiye Seyahat Acentaları Birliği kanunu ve 1982 yılında çıkarılan 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ile hız kazandı.

Turizmde istikrarlı bir büyüme seyri yakalayan Türkiye, 1950 yılında 28 bin 625 yabancı turisti ağırlarken, bu sayı 1980 yılında 1 milyonun üzerine çıktı. 2000 yılında 10 milyonu aşan yabancı ziyaretçi sayısı 2018 yılı sonunda 40 milyon

bandına yaklaştı. Rekor yıl olarak kabul edilen 2019 yılında ise Türkiye toplam yabancı ziyaretçi sayısında 45 milyonu aştı.

Covid-19 pandemisinin tüm dünyada seyahatleri etkilediği 2020 yılında yabancı ziyaretçi sayısı yüzde 71,7'lik düşüşle 12 milyon 734 bin 213 kişiye geriledi. Toparlanma sürecinin başladığı 2021 yılında ise Türkiye'nin ağırladığı yabancı ziyaretçi sayısı 24 milyon 712 bin 266 kişi oldu.

TÜRKİYE'NİN DÜNYA TURİZMİNDEKİ YERİ

Uluslararası seyahat sayısına ilişkin dünyada kabul gören değerlendirmelerde, turist kavramı tanımlanırken sadece yabancı ziyaretçi sayısı değil, aynı zamanda yurtdışında yaşıyor olmasına karşın kısa süreli olarak giriş yapan vatandaş ziyaretçileri de kapsıyor. Bu bakımdan BM Dünya Turizm Örgütü tarafından kullanılan verilerde de toplam ziyaretçi sayısı esas alınıyor.

ZİYARETÇİ SAYISI BAKIMINDAN DÜNYA SIRALAMASI* (2019-2021)						
SIRA	ÜLKE	ALDIĞI TURİST (Milyon)			DEĞİŞİM (%)	
		2019	2020	2021	2021/2020	2021/2019
1	Fransa	90.9	41.7	48.4	16,1	-46,8
2	Meksika	45.0	24.3	31.9	31,2	-29,2
3	İspanya	83.5	18.9	31.2	64,7	-62,7
4	Türkiye**	51.7	15.9	30.0	88,08	-41,9
5	İtalya	64.5	25.2	26.9	6,7	-58,3
6	ABD	79.4	19.2	22.1	15	-72,2
7	Yunanistan	31.3	7.4	14.7	99,4	-53,1
8	Avusturya	31.9	15.1	12.7	-15,7	-60,1
9	Almanya	39.6	12.4	11.7	-6,1	-70,5
10	Hırvatistan	17.4	5.5	10.6	91,9	-38,7

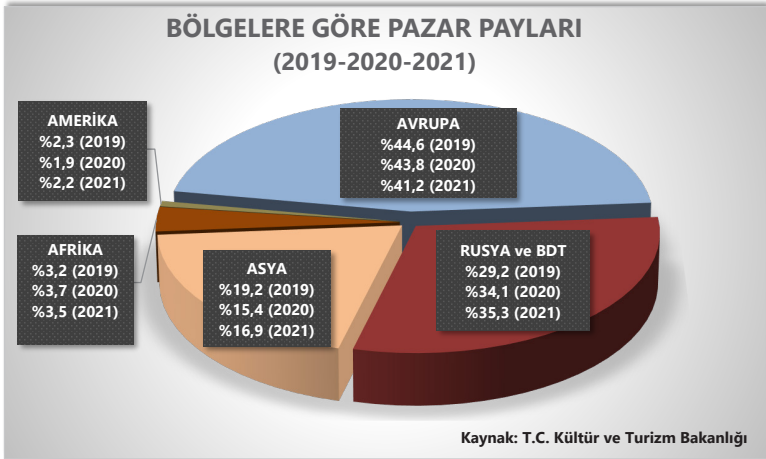
Kaynak: UNWTO, * Sıralama 2021 yılı baz alınarak oluşturulmuştur. **T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

UNWTO verilerine göre Türkiye; 2019 yılında 45 milyonu yabancı, 6,7 milyonu yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızdan oluşmak üzere toplamda 51,7 milyon ziyaretçi ağırladı. Covid-19 pandemisinin etkili olduğu 2020 yılında Türkiye'ye gelen toplam ziyaretçi sayısı yüzde 69 oranında azalarak 15,9 milyon kişiye geriledi.

2021 yılı itibarıyla ise Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı yüzde 88'in üzerinde artarak 30 milyon kişiye yükseldi. Ancak buna rağmen Türkiye'nin 2021 yılında aldığı toplam ziyaretçi sayısı, rekor yıl olan 2019'un yüzde 41,9 gerisinde kaldı. 2021 yılının çeşitli dönemlerinde pandemi dolayısıyla pek çok ülkede sınırların kapalı olmasının da etkisiyle, 2019 yılında dünya sıralamasında 6'ncı olan Türkiye 2021 yılı itibarıyla 4'üncü sıraya yükseldi.

TÜRKİYE'YE EN ÇOK ZİYARETÇİ GÖNDEREN ÜLKELER

Türkiye'nin turizmdeki ana pazarlarını Avrupa ve BDT ülkeleri oluşturuyor. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre 2021 yılı itibariyle Türkiye'ye gelen her 100 turistten yaklaşık 76,5'i Avrupa ve BDT ülkelerinden geldi. Ortadoğu ülkelerini de kapsayan Asya pazarından gelen ziyaretçi sayısı toplam pazarın yaklaşık yüzde 17'sini oluşturdu. Pandeminin etkili olduğu 2020 yılında Avrupa ve BDT ülkelerinin payı yüzde 78'e yaklaşırken, Ortadoğu ülkelerini de kapsayan Asya pazarından gelen ziyaretçi sayısı toplam pazarın yüzde 15,4'ünü oluşturmaktaydı.

Pandemi etkisiyle dönemsel olarak sınırların kapandığı ve seyahat kısıtlamalarının gündeme geldiği 2020 yılında ilk 10 ülke sıralamasında Rusya Federasyonu 2,1 milyonu aşkın ziyaretçi ile yine ilk sırada yer aldı. İkinci sırada ise 1,2 milyondan fazla ziyaretçi ile Bulgaristan yer aldı. Aynı yıl 1,1 milyonu aşkın ziyaretçi ile Almanya üçüncü sırada yer alırken 1 milyon ziyaretçi sayısına

yaklaşan Ukrayna ise üç basamak birden yükselerek dördüncü sıraya yerleşti. 2020 yılında bu dört ülkeyi sırasıyla Birleşik Krallık, Gürcistan, Irak, İran, Fransa ve Hollanda izledi.

En çok ziyaretçi gönderen ilk 10 ülke sıralamasında **2021 yılı itibariyle Rusya Federasyonu 4.6 milyonun üzerinde ziyaretçi ile ilk sırada** yer alırken ikinci sıradaki Almanya'dan gelen ziyaretçi sayısı 3 milyonu aştı. Bu iki ülkeyi sırasıyla Ukrayna, Bulgaristan, İran, Irak, Hollanda, Fransa, Polonya ve Romanya izledi.

2022'NİN 10 AYLIK DÖNEMİNDE ZİYARETÇİ SAYISI %88 ARTTI

2021 yılının Ocak-Ekim aylarını kapsayan ilk 10 aylık dönemde ülkemize gelen yabancı ziyaretçi sayısı 21 milyon civarındayken, 2022 yılının aynı döneminde bu sayı yüzde 88,1 oranında

artarak 39,6 milyona yükseldi.

2022 yılının Ocak-Ekim döneminde ana pazarlarımızdan gelen ziyaretçi sayısında 2021 yılının aynı dönemine göre genel olarak ciddi bir yükseliş yaşandı.

2022 yılının 10 aylık döneminde en çok ziyaretçi gönderen ülkeler arasında başı Almanya çekerken Almanya'yı Rusya izledi. Almanya pazarında yüzde 92'nin üzerinde artış yaşanırken, Rusya ve Ukrayna arasındaki

savaşa rağmen 10 aylık dönemde Rusya pazarında yüzde 6'nın üzerindeki artış da dikkat çekti. 2021'nin önemli bölümünde pandemi dolayısıyla yurt dışı seyahatlere kapalı olan üçüncü pazar konumundaki İngiltere'den bu dönem itibariyle gelen ziyaretçi sayısında ise yüzde 1052 gibi büyük bir artış gözlemlendi. Ocak-Ekim 2022 döneminde tek düşüş yaşanan pazar ise savaş halindeki Ukrayna oldu. Ukrayna'dan Türkiye'ye 10 ayda gelen ziyaretçi sayısında 2021 yılının aynı dönemine göre yüzde 70,2 oranında düşüş yaşandı.

ÖNE ÇIKAN DESTİNASYONLARIMIZA GELEN TURİST SAYILARI

Türkiye'nin önemli turizm destinasyonlarına gelen ziyaretçi sayılarına bakıldığında, İstanbul 2021 yılı itibariyle en çok ziyaretçi alan il olurken İstanbul'u Antalya, Edirne, Muğla ve İzmir izledi.

**ÖNEMLİ TURİZM BÖLGELERİNE GELEN YABANCI ZİYARETÇİ SAYISI
2019-2021 YILLARI**

ŞEHİR	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI
	2019	2020	2021	2021/2020
İSTANBUL	14.906.663	5.001.981	9,025.004	80,4 Artış
ANTALYA	14.650.481	3.256.568	8.737.168	168,3 Artış
MUĞLA	3.221.738	670.013	1.027.639	53,3 Artış
İZMİR	1.223.118	297.232	637.574	114,5 Artış

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

2022 YILI OCAK-EKİM DÖNEMİ İL BAZLI ZİYARETÇİ SAYISI

2021 yılının Ocak – Ekim dönemi itibariyle Türkiye'nin önemli turizm destinasyonlarına gelen yabancı ziyaretçi sayılarında İstanbul yine başı çaktı. İstanbul'u Antalya takip etti.

ANTALYA, İSTANBUL, MUĞLA VE İZMİR'E OCAK-EKİM DÖNEMİNDE GELEN YABANCI ZİYARETÇİ SAYISI KARŞILAŞTIRMASI				
ŞEHİR	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI
	2020	2021	2022	2022/2021
İSTANBUL	4 154 021	6 982 691	13 372 526	%91,5 Artış
ANTALYA	3 099 687	8 315 680	12 204 275	%46,7 Artış
MUĞLA	668 049	1 021 768	2 963 357	%190 Artış
İZMİR	280 072	569 646	1 371 583	%140,7 Artış

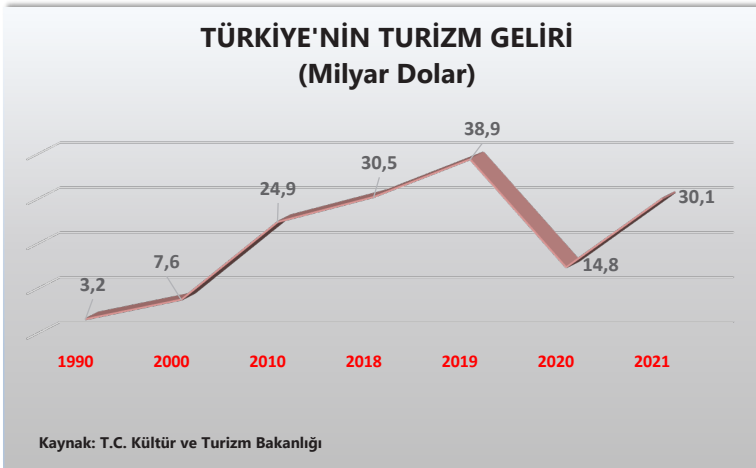
Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan revize verilere göre; ülkemizin turizmden elde ettiği gelir, 2021 yılında bir önceki yıla göre **yüzde 103 oranında artarak 30,1 milyar dolar** seviyesine yükseldi.

2021 yılında ülkemize gelen yabancı ve vatandaş ziyaretçilerden elde edilen **kişi başı ortalama turizm geliri revize verilere göre 1028 dolar** oldu.

2022 YILININ DOKUZ AYINDA TURİZM GELİRİ %67 ARTTI

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan revize verilere göre; 2022 yılının **Ocak-Eylül** döneminde ülkemizin turizm geliri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 67 oranında artışla milyar **35 milyar dolar** oldu. Toplam turizm geliri Ocak-Eylül döneminde 2019'un aynı dönemine göre %16,3 oranında artış gösterdi. **2022'nin 9 aylık döneminde** yabancı ve yurtdışında yaşayan vatandaş ziyaretçilerden elde edilen **kişi başı ortalama turizm geliri 889 dolar** oldu. Bu veri, **yeni revizyonlarla birlikte 2021 yılının ilk 9 aylık dönemi için de 1027 dolar** olarak açıklanmıştı. Dolayısıyla 2022 yılının ilk 9 aylık döneminde kişi başı ortalama turizm gelirimizde %13,4 oranında gerileme yaşandı.

TÜRKİYE'DE TURİZMİN GENEL EKONOMİ İÇİNDEKİ YERİ

2022 yılının ilk 9 aylık dönemi itibariyle toplam ziyaretçi sayısı 39,4 milyon kişi civarında olurken, turizm geliri ise 35 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Aynı dönemdeki

turizm gideri ise, 2 milyar 829 milyon 62 bin dolar olarak gerçekleşti. Bu sonuçlara göre 2022 yılının Ocak-Eylül dönemi itibariyle net turizm geliri 32 milyar 199 milyon 478 bin dolar oldu.

DIŞ TİCARET DENGELERİNDE TURİZMİN YERİ

Pandemi öncesi dönem olan 2019 yılı verileri esas alındığında turizm gelirlerinin Türkiye'nin dış ticaret açığının tamamına yakın kısmını tek başına kapattığı görülmektedir. Bu da turizmin bir numaralı stratejik bir sektör olduğunu çok

açık biçimde ortaya koymaktadır. 2020 ve 2021 yıllarında etkili olan ve gerek yurt içinde gerekse dünya genelinde seyahatlerin dönem dönem durmasına neden olan Covid-19 pandemisinin en çok etkilediği sektörlerin başında gelen turizm, buna rağmen dış ticaret açığının kapatılması noktasındaki önemli rolünü sürdürmektedir. Revize turizm verilerine göre 2021 yılında 28,2 milyar dolar olan Türkiye'nin net turizm gelirinin 46,1 milyar dolar olan dış ticaret açığının yaklaşık yüzde 61'ini kapattığı görülmektedir.

TURİZM İSTİHDAM YARATIYOR

Turizm, Türkiye'de istihdam açısından da önemli bir sektör konumunda. 2022 yılı Ağustos ayı itibariyle Sosyal Güvenlik Kurumu 4/A kapsamında istihdam edilen sigortalı turizm çalışanı sayısı, 1 milyon 387 bin 271 kişi oldu.

Turizm alanındaki istihdam, toplam özel sektör istihdamının %8'ini oluşturdu.

TOPLAM SEYAHAT ACENTASI VE TURİST REHBERİ SAYISI

Türkiye genelinde 2022 Kasım ayı sonu itibariyle TÜRSAB'a üye 11 bin 170'i merkez, 2 bin 320'si şube olmak üzere toplamda **13 bin 480 seyahat acentası** bulunmaktadır. Türkiye genelinde Turist Rehberleri Birliği (TUREB) üyesi toplam **turist rehberi sayısı ise 12 bin 219'dur.**

TÜRKİYE'NİN KONAKLAMA TESİS ALT YAPISI

Türkiye, otel ve yatak sayısı anlamında da çok önemli bir alt yapıya sahip bulunuyor. 2022 yılı Ekim ayı itibarıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan işletme belgeli ve belediye belgeli toplam tesis sayısı 12 bin 757, toplam yatak sayısı ise 1 milyon 607 bin 20 oldu. Bu rakamlara Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan yatırım belgesi alan 588 tesis eklendiğinde Türkiye genelindeki toplam tesis sayısı 13 bin 768'e ulaşırken, yatak sayısı ise 1,7 milyonu geçmektedir.

BELEDİYE BELGELİ TESİS SAYILARI		
Belediye Belgeli Tesis Sayısı	Belediye Belgeli Oda Sayısı	Belediye Belgeli Yatak Sayısı
8.042	236.725	524.205

BAKANLIK BELGELİ TESİS SAYILARI					
İşletme Belgeli Tesis Sayısı	İşletme Belgeli Oda Sayısı	İşletme Belgeli Yatak Sayısı	Yatırım Belgeli Tesis Sayısı	Yatırım Belgeli Oda Sayısı	Yatırım Belgeli Yatak Sayısı
4.715	517.064	1.082.815	588	63.545	139.393

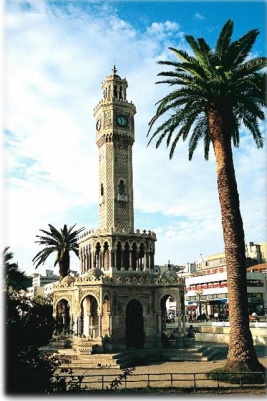
Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım İşletmeler Genel Müdürlüğü

MAVİ BAYRAKLI PLAJ SAYISINDA DÜNYA 3'ÜNCÜSÜYÜZ

Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı-FEE tarafından belirlenen Mavi Bayraklı plajlara ilişkin listede Türkiye; 2022 yılı itibarıyla 529 mavi bayraklı plajı ve 24 marinası ile İspanya ve Yunanistan'ın ardından dünyada en çok Mavi Bayrak sahibi üçüncü ülke konumunda bulunuyor.

İZMİR TURİZMİ

Turizmde gerçekleştirdiği gelişimle dünyanın en çok ziyaretçi ağırlayan ülkelerinden biri konumuna yükselen Türkiye'nin en eski ve en önemli turizm destinasyonlarından biri konumunda. İzmir; sahip olduğu tarihi, kültürel ve doğal güzellikleriyle dikkat çekerken, kitle turizmi kapsamında deniz-kum-güneş tatili amaçlı olarak ülkemize gelen ziyaretçiler açısından da en çok tercih edilen destinasyonlar arasında yer alıyor. Kültür turizminden sağlık

turizmine kadar birçok farklı turizm segmentinde hizmet sunabilecek zenginliğe ve altyapıya sahip olan İzmir, gastronomisiyle de öne çıkıyor.

İZMİR'E GELEN YABANCI ZİYARETÇİ SAYISI

2019 yılında 1,2 milyon ziyaretçi ağırlayan İzmir, pandeminin etkili olduğu 2020 yılında 297 bin yabancı ziyaretçiye ev sahipliği yaptı. 2021 yılında ise İzmir'in ağırladığı yabancı ziyaretçi sayısı bir önceki yıla göre yüzde 134,7 oranında artarak 698 bin seviyesini aştı.

İZMİR'E OCAK-ARALIK DÖNEMİNDE GELEN YABANCI ZİYARETÇİ SAYISI KARŞILAŞTIRMASI				
ŞEHİR	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI
	2019	2020	2021	2021/2020
İZMİR	1.224.634	297.442	698.351	+134,7

Kaynak: İzmir Kültür ve Turizm Müdürlüğü

2022 yılının ilk 10 aylık döneminde ise İzmir'e gelen yabancı ziyaretçi sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 141'in üzerinde artışla 1,4 milyon seviyesine yaklaştı.

İZMİR'E OCAK-EKİM DÖNEMİNDE GELEN YABANCI ZİYARETÇİ SAYISI KARŞILAŞTIRMASI

ŞEHİR	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI
	2020	2021	2022	2022/2021
İZMİR	280.072	569.646	1.373.819	+141,1

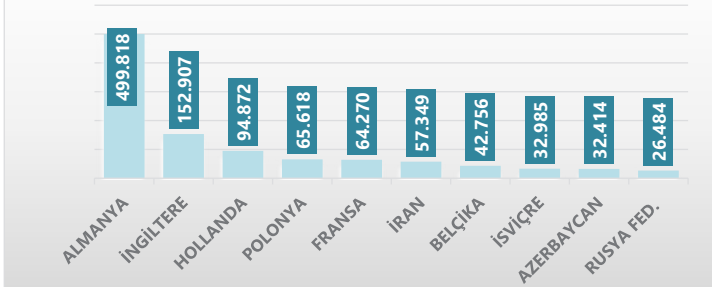
Kaynak: İzmir Kültür ve Turizm Müdürlüğü

2021 YILINDA İZMİR'E EN ÇOK ZİYARETÇİ GÖNDEREN İLK 10 ÜLKE

ALMANYA	334.857
HOLLANDA	55.291
İRAN	39.323
AZERBAYCAN	32.209
FRANSA	32.061
POLONYA	28.821
BELÇİKA	21.852
UKRAYNA	18.876
AVUSTURYA	18.867
İSVİÇRE	18.209

Kaynak: İzmir Kültür ve Turizm Müdürlüğü

İZMİR'E EN ÇOK ZİYARETÇİ GÖNDEREN İLK 10 ÜLKE (OCAK-EKİM 2022)

İZMİR'DEKİ KONAKLAMA TESİS SAYILARI

Son yıllarda gelişen turizm altyapısıyla da öne çıkmaya başlayan İzmir'de belediye ve işletme belgeli toplamda 479 tesis ve 51 binin üzerinde yatak bulunmaktadır. Yatırım belgeli tesislerin de hizmete girmesiyle birlikte İzmir'deki toplam tesis sayısı 535'e, toplam yatak sayısı ise 61 binin üzerine çıkacaktır.

İŞLETMELER	OTEL SAYISI	YATAK SAYISI
Turizm İşletme Belgeli	252	41.499
Turizm Belediye Belgeli	227	10.108
Yatırım Belgeli Tesisleri	56	9.606
Toplam	535	61.213

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı (Ekim 2022 İtibarıyla)

İzmir ilinde;

30 adet 5 yıldızlı,

48 Adet 4 yıldızlı,

46 adet 3 yıldızlı konaklama tesisi hizmet vermektedir.

İZMİR KONAKLAMA İSTATİSTİKLERİ

İZMİR TESİSE GİRİŞ SAYISI			
Yıl	Yabancı	Yerli	Toplam
2019	1.142.910	2.288.557	3.431.467
2020	249.122	1.430.264	1.679.386
2021	710.816	496.960	2.874.999
2022 Ocak-Eylül	1.113.054	2.109.365	3.222.419

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

İZMİR'DEKİ SEYAHAT ACENTASI VE REHBER SAYISI

İzmir'de faaliyet gösteren TÜRSAB üyesi **seyahat acentalarının sayısı**, 29 Kasım 2022 tarihi itibarıyla 239'u merkez, 99'u ise şube olmak üzere **toplam 338'dir**.

İzmir Rehberler Odası'na (İZRO) bağlı **1.177 rehber** bulunmaktadır.

MAVİ BAYRAK SAYISI

2022 itibariyle İzmir’de **66 Mavi Bayraklı** plaj mevcuttur.

İZMİR MÜZE VE ÖREN YERİ ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

YILLAR	TOPLAM
2019	2.992.611
2020	686.839
2021	1.440.925
2022 Ocak-Ekim	3.030.363

Kaynak: İzmir Kültür ve Turizm Müdürlüğü

İZMİR ADNAN MENDERES HAVALİMANI İSTATİSTİKLERİ

İZMİR ADNAN MENDERES HAVALİMANI YOLCU İSTATİSTİKLERİ					
2020			2021		
İÇ HAT	DIŞ HAT	TOPLAM	İÇ HAT	DIŞ HAT	TOPLAM
4.469.524	995.334	5.464.858	5.776.477	1.792.577	7.569.054

Kaynak: T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

İZMİR’İN DÜNYA MİRAS LİSTESİ’NDEKİ VARLIKLARI

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) Dünya Miras Listesi’nde İzmir’den Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı (2014 yılında) ve Efes Dünya Miras Alanı (2015 yılında) olmak üzere 2 kültürel varlık yer almaktadır. İzmir’in 5 kültürel varlığı ise UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi’ne alınmıştır.

Yayına Hazırlayanlar:

Fatih Gönül - Özlem Orhanlı - İsmail Toksoy

TÜRSAB AVANTAJ KART FIRSATLARIYLA SİZLERİ BEKLİYOR

TÜRSAB
Kart'ınızı Mobil
Cihazınızdan da
Kullanabileceğinizi
Biliyor Muydunuz?

50 TÜRSAB

Dikilitaş Mah. Aşık Kerem Sk. No: 40 34349 Beşiktaş - İstanbul / TÜRKİYE
Tel: +90 (212) 259 84 04 Fax: +90 (212) 259 06 56
E-mail: tursab@tursab.org.tr Web: www.tursab.org.tr